

РЕЦЕНЗИЯ

от: проф. д-р Никола Андреев Манев, специалност Наказателен процес

относно: провеждане на защита в катедра „Наказателно-правни науки” на Юридическия факултет на ПУ”Паисий Хилендарски” на дисертационен труд на тема „Тенденции в развитието на наказателнопроцесуалното доказателствено право на Р България” за присъждане на научната степен „доктор на юридическите науки” по научната специалност Наказателен процес, професионално направление 3.6. Право на проф.д-р Иван Захариев Сълов

до: научното жури по защита на дисертационния труд на проф.Иван Сълов

ПОЧИТАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

Със заповед на Ректора на ПУ”Паисий Хилендарски” №Р33 – 548 от 9 .02.2017г. съм определен за член на журито. На заседание на същото съм посочен за вътрешен рецензент по процедурата, в изпълнение на което представям следната рецензия.

Иван Сълов преподава учебната дисциплина Наказателно-процесуално право, която е задължителна за студентите по право. Понастоящем работи на основен трудов договор като професор във ВСУ"Черноризец Храбър" Варна. Изнасял е лекционния курс преди това в Университет „Академия на МВР“, Техническият университет – Варна и Русенския университет „Ангел Кънчев“. През годините е натрупал значителен опит в преподавателската дейност, по работа по различни проекти. Автор е на множество публикации в областта на наказателния процес. Научен ръководител е на докторанти, включително защитили и притежаващи научна степен.

Предвид на установената практика дисертантът представя на вниманието на научното жури едно завършено дисертационно изследване с тема „Тенденции в развитието на наказателнопроцесуалното доказателствено право на Р България“, безсъмнено актуално и от значение за развитие на наказателнопроцесуалната система на страната. Доказването по себе си е сериозна материя, която изисква задълбочени познания и опит в сферата на образуване, водене и решаване на наказателни дела. Тя изобилства със стари и нови проблеми от значение за правилно прилагане на наказателното законодателство и това само по себе си представя труда като амбициозно аналитично изследване на проблеми от сърцевината на наказателния процес. Изследването на тенденциите на доказателствената дейност предполага научна смелост и значителни умения в областта на теорията и практиката по прилагане на НПК.

Публикациите на Иван Сълов са из различни области на наказателнопроцесуалната система на Р България – проблеми на процесуалната фигура на заподозрения, оценката на доказателствените

материали, философията на реформата на процесуалната дейност при извършване на обществено-икономическите промени в страната ни от края на миналото столетие. Сълов показва подчертан интерес към нормотворчеството и практиката на съдилищата и органите на досъдебното производство, понеже в процеса на формиране на обективното право се срещат различни схващания и тенденции за предмета на правно регулиране, понякога несъвместими по същност и съдържание. За учените в областта на наказателните науки това е важен проблем поради динамично протичащата реформа на наказателнопроцесуалната система, която реформа според дисертантът няма системност и научна обосновааност на все новите и нови изменения и допълнения на НПК. През последните години Сълов показва и отстоява принципна позиция по категориите и другите основни понятия на наказателнопроцесуалния закон. Неговите трудове са рядкост в областта на фундаменталните научни изследвания. И сега авторът ни представя труд на тема, по която почти няма през последните години самостоятелни изследвания в такъв обем. Той успешно комбинира общата теория с конкретиката в наказателния процес и това е друго предимство на работата му относно тенденциите в развитието на доказването. В областта на общотеоретичната подготовка докторантът проявява последователност и непроменена позиция през последните около двадесет години. Дисертационният труд е стъпка напред в теорията и в обективното право, което се изгражда у нас в условията на формиращо се гражданско общество и пазарно стопанство. Темата предполага провеждане на дискусия, провокира размисъл, предразполага към сблъсък на теоретични

позиции и така се разкрива способността на автора да полемизира, да участва в дебат и да отстоява ясно свое становище.

Дисертационният труд е в обем на 186 страници, включително използвана литература. Хвърлен е поглед на научните публикации у нас по темата, както и на актове в областта на Международното публично право, Европейското право, както и на практиката на правораздавателните органи и на Конституционен съд. Дисертацията има увод, четири глави и заключение.

В автореферата подробно е указано конкретното съдържание на отделните части на работата. Трудът е удачно систематически подреден. В първа глава напред са изнесени въпросите на различни идеологически течения, особено в сферата на неолиберализма. Отделно от това пространно са разгледани важни за участниците в наказателнопроцесуалната дейност проблеми, които възниква в хода на наказателното производство . Отграничени са доказателствените стойности на доказателствата и материалите, събрани по реда на оперативно-издирвателната дейност на органите на МВР. Глава втора представлява подробно изследване на категориите на доказателственото право като е представена избистрена методология и подробно разглеждане на основополагащите понятия. Последните две глави представляват пространен анализ на редица конкретни виждания, които според автора не са в синхрон със схващанията му досежно доказването и неговите перспективи.

В дисертационния труд се разкриват редица научни приноси, които водят до извод за осъществени положителни резултати. Дадени са множество нови научни постановки, обогатяващи съществуващите знания в областта на наказателния процес от значение за практиката и

обновяването на законодателството в тази област. Направените изводи почиват на анализ на действащата правна уредба.

Най-съществените приноси моменти в дисертационния труд могат да бъдат очертани накратко по следния начин:

- Постановката на проблема е направена върху основата на правилна от научно-методическа гледна точка структура и съдържание;
- Реализирано е успешно съчетаване на формално-юридическия подход към нормите на закона и социологическия подход към социалните причини, породили законовите правила;
- Анализирани са теоретични проблеми, които често са били пренебрегвани в правната и в обществената дискусия;
- Изследвани са преките и косвени влияния на неолиберализма върху наказателнопроцесуалната система в условията на демократично общество у нас;
- Отстоява се тезата за недопустимостта осъдителната присъда да се основава на доказателства, извлечени от определени доказателствени средства – свидетели със скрита самоличност и специални разузнавателни средства;
- Обстойно е анализирана опасността доказателствата да бъдат подменяни с материали от оперативната дейност на МВР;
- Правилно се отстоява виждането, че нашето процесуално доказателствено право не е в противоречие с европейското правно сътрудничество и е израз на законодателен суверенитет;
- Дава се състоятелно определение на понятия като доказателствена сила, правна сила, процесуална стойност на отделните единици на доказателствения материал и на тяхната съвкупност.

Към дисертационния труд могат да бъдат направени и някои критични бележки от по-общо естество. Би било възможно по обем четирите глави да бъдат балансирани по-добре. Могло е да се заимстват виждания от по-стари автори като Моллов, Саранов, а също автори от други европейски правни системи. Работата би била с по-висока теоретична стойност на територията на чистата доктрина, ако не бе наблегнато на критика на персонални виждания на други автори. Някои становища на автора не могат да бъдат споделени, което е нормално за една по-широка дискусия.

Опознаването на научната продукция на проф.Иван Сълов безусловно показва, че тя се отличава със способност да подбира и да изследва задълбочено и всестранно особено важни въпроси в теорията на наказателния процес и да предлага състоятелни решения. Приносните моменти са лично дело на автора и са резултат на упорита работа в областта на научния анализ. Преподавателската работа и научните трудове на Сълов познавам от дълги години. Отличително за него са задълбочеността, вискателността и отговорността, което е присъщо за научен работник, с авторски подход и солидна подготовка. В отношенията към колегите си е подчертано коректен, което формира авторитет, доверие и уважение.

В заключение: представената за защита дисертация „Тенденции в развитието на наказателнопроцесуалното доказателствено право в Р България” съдържа достатъчно успешни научни тези, обобщения и решения на съществени научни и научно-приложни проблеми, които съответстват на съвременните постижения и представляват значителен

и оригинален принос. Това предоставя необходимите основания да получи еднозначно положителна оценка и да се даде от научното жури на проф.д-р Иван Захариев Сълов научната степен „доктор на юридическите науки”.

27 март 2017г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

Проф. д-р. Никола Андреев Манев